

The Journal of International Social Science Education

ISSN: 2146-6297 (Online) Dergi websayfası: <https://www.dergipark.org.tr/en/pub/issej>

3 ve 4. Sınıf öğrencilerinin vatanseverlik değerine ilişkin görüşleri

Gizem ÖZCEL, Elif ÇELEBİ ÖNCÜ

Önerilen atf: Özcel, G., Çelebi Öncü, E. (2021). 3 ve 4. Sınıf öğrencilerinin vatanseverlik değerine ilişkin görüşleri, *Uluslararası Sosyal Bilimler Eğitimi Dergisi*, 7(2), 226-250.
DOI: 10.47615/issej.952461

Makale linki: <https://doi.org/10.47615/issej.952461>

©2021 Yazar(lar). Baskılar ve izinler: Yazarlar makalelerini USBED/Uluslararası Sosyal Bilimler Eğitimi Dergisinde yayınladıktan sonra basılı olarak veya Birinci Baskı olarak çevrimiçi paylaşma iznine sahiptir.

Öne Çıkanlar

15 Temmuz darbe girişimi ülkemizdeki vatanseverlik duygusunun öne çıkmasında ve eğitim programlarında bu değer yeniden düzenlenerek ele alınmasında önemli bir milat olmuştur.

Bu çalışmada ilkökul öğrencilerinin müfredatta yer alan vatanseverlik değerine ilişkin görüşlerini incelemeyi amaçlamıştır.

İlkokul öğrencilerinin vatanseverlik değerine yönelik bakış açılarının eğitim programlarında yapılabilecek güncellemelere ışık tutabileceği düşünülmektedir.

USBED/Uluslararası Sosyal Bilimler Eğitimi Dergisi hakemli bir çevrimiçi dergidir. Bu makale araştırma, öğretim ve özel çalışmalar amacıyla kullanılabilir. Makalenin içeriğinden yalnızca yazarlar sorumludur Dergi makalelerin telif hakkına sahiptir. Yayıncı, araştırma materyalinin kullanımıyla bağlantılı veya doğrudan veya dolaylı olarak ortaya çıkan herhangi bir kayıp, işlem, talep veya masraf veya zarardan sorumlu tutulamaz.

Tüm yazarlardan, sunulan çalışmalarla ilgili olarak diğer kişi veya kuruluşlarla herhangi bir finansal, kişisel veya diğer ilişkiler dahil olmak üzere herhangi bir fiili veya potansiyel çıkar çatışmasını ifşa etmeleri istenir.

3 ve 4. sınıf öğrencilerinin vatanseverlik değerine ilişkin görüşleri

Gizem Özcel Elif Çelebi Öncü

Bilnet Kocaeli İlkokulu

Eğitim Fakültesi, Kocaeli Üniversitesi, Umuttepe-İzmit, 41310, Türkiye

ÖZ

Arka Plan: 15 Temmuzda yaşanan hain darbe girişiminin ardından ülkemizde gerçekleştirilen güncellemelerden birisi de eğitim programlarında olmuştur. İlkokullarda birçok dersin içeriğindeki vatanseverlikle ilgili değer ve kavramlar ön plana alınmış ve etkili biçimde işlenmesi amaçlanmıştır.

Amaç: Bu çalışma 3 ve 4. sınıf öğrencilerinin vatanseverlik değerine ilişkin görüşlerini incelemek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Yöntem: Araştırmada çalışma grubu olarak Kocaeli'nin Körfez ilçesinde bulunmakta olan dört devlet okulu ile bir özel okulun 3 ve 4. sınıf öğrencileri seçilmiştir. Araştırmaya 435 öğrenci katılmıştır. Öğrencilere yarı yapılandırılmış görüşme formu ile hikaye tamamlama formları uygulanmıştır. Nicel veriler frekans ve yüzde dağılımıyla sunulmuş, nitel verilerin analizinde ise içerik analizinden yararlanılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan öğrencilerin vatanseverlik değerine ilişkin olumlu tutum içerisinde oldukları bulunmuştur. Öğrencilerin vatanseverlikle ilgili örtük durumlar içeren hikayelere verdikleri cevaplar da vatanseverlikle ilgili "milli birlik ve beraberlik, mücadele, anlaşmaya varma" gibi durumları ifade ederek vatana sahip çıkma durumuna yönelik farkındalıklarının olduğunu göstermiştir.

Sonuç: Öğrencilerin doğrudan kendilerine yöneltilen sorularla birlikte örtük olarak hikayeler aracılığıyla da vatana sahip çıkma, vatani koruma, vatan için harekete geçme gibi görüşlerini dolaylı biçimde yansıtabildikleri ve bu cevaplarının vatanseverlik değerine yönelik olumlu nitelikte değerlendirilebileceği görülmüştür.

MAKALE TARİHİ

Geliş tarihi 15 Haziran
2021
Kabul tarihi 21 Eylül
2021

ANAHTAR KELİMELER

Vatanseverlik, değer
ilkokul öğrencileri,

Makale Türü

Araştırma makalesi

İLETİŞİM Elif Çelebi Öncü elifcelebioncu@gmail.com Eğitim Fakültesi, Kocaeli Üniversitesi, 41310, Kocaeli, Türkiye

© 2021 Yazar(lar). Gizem Özcel, Elif Çelebi Öncü

Bu makale Creative Commons Attribution-NonCommercial ile lisanslanmıştır. Lisans,

(<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0>) koşulları altında dağıtılan ve ticari olmayan amaçla eserini remix, ince ayar yaparak ya da üzerine geliştirerek kendi eserlerinde kullanılmasına izin verir. Ancak ortaya çıkan yeni eseri benzer lisans ile lisanslamak zorunda değildir.

Giriş

Eğitim ve öğretimin genel hedeflerine bakıldığında fiziken, ruhen ve duygusal açıdan istikrarlı, Türk Milletinin ahlaki ve kültürel bakımdan görüşlerini benimseyen, kendini ifade edebilen, özgür ve bilimsel düşünebilen bireyler yetiştirilmesini amaçladığı görülmektedir (Akyol, 2010). Bu amaçlar çerçevesinde sadece akademik değil, ahlak ve kültürel yönlerden de kazanımların hedeflenmesi eğitimde önemlidir, ancak günümüzün değişen koşullarıyla birlikte toplum da yaşayan bireylerin de hızlı bir şekilde değiştiği görülmekte, bu değişimlerin içinde kültürel, ahlaki ve değer algısının da yüksek oranda olduğu söylenebilmektedir (Sevinç, 2006).

Değerler evrensel olarak ele alındığında; insanların hayatlarında oldukça önemli bir yere sahiptir, çünkü toplumsal yaşamın sağlıklı biçimde işleminde olmazsa olmazlar arasındadırlar. İnsanlar bir takım değerlere sahip olduklarında birlikte yaşamaları, gruplar meydana getirmeleri mümkün olacaktır. Kişilerin toplum içinde yer edinebilmesi için bazı amaç ve değerleri benimsemesi gerekmektedir. Kişinin belirli değerlere sahip olmaması, kişiyi yetersizliğe itebilir. Bireyler tarafından kabul edilen değerler kişinin toplumda yer edinmesini, kendini bir gruba ait hissetmesini sağlayacağı gibi, kendine ait değerler ile diğer bireylerin tutumlarını yorumlama becerisi kazandırabilir (Dökmen,2000'den aktaran Uçar, 2009). Değerlerin bireyleri geliştirici özellikte olması gerekmektedir. Günümüz toplumlarında beklenen ve hedeflenen değerler giderek azalırken, beklenmeyen değerlerin kazanımı giderek artış göstermektedir (Izgar & Beyhan, 2015). İstenen şekilde bireyler yetiştirmek belirlenen eğitim programlarıyla oldukça zordur. Çünkü bu programlar ile öğrencilerin akademik başarısına dikkat çekilirken; duygusal, ahlaki ve davranışsal kısımları görmezden gelinmektedir. Değerlerin kazandırılmasında öğrencilere bilginin doğrudan aktarılmasından daha çok özümsemelerinin sağlanması gerekmektedir (Okudan, 2010). Bu nedenle birçok ülke eğitim programlarında değişikliğe yönelmiştir. Okullarda oluşturulacak bu program ile istenen değerleri benimsemiş, bu tutum ve değerlere sahip bireyler yetiştirmek mümkün olacaktır (Izgar & Beyhan, 2015).

Türk Millî eğitiminin genel hedefleri incelendiğinde yeni program ile bu değişime yer verildiği görülmektedir. 1739 Sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu incelendiğinde genel hedeflerde;

....Atatürk milliyetçiliğine bağlı; Türk milletinin milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan; insan haklarına ve Anayasanın başlangıçtaki temel ilkelerine dayanan demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmek;(Millî Eğitim Bakanlığı[MEB],2005) yer almaktadır.

Yukarıda belirtilen genel hedeflerden yola çıkılarak bir takım değerler oluşturulmuştur. Millî Eğitim tarafından belirlenen “kök değerler” şunlardır: “adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik” şeklinde belirtilmiştir.

Milli Eğitim sistemimizin öğrencilerine kazandırmak istediği değerler arasında vatanseverlik değerinin yer alması önemlidir. Çünkü, milli kültüre sahip devletlerin varoluşu bu hedeflerin ortaya çıkış süreci ile paralellik göstermektedir. Milli kültürün olduğu toplumlardaki bireylerin başlıca esaslarından biri vatandaşlık bağlarıdır. Geçmişte yaşanan toplumsal durumların vatanseverlik eğitiminin eğitim programlarında yer almasına Zemin hazırladığı görülmektedir. Günümüz şartlarında farklılaşan millet ve devlet yapısı vatanseverlik değerini eğitimde gereksinim haline getirmiştir. Devletler bir takım değerleri benimsemiş olsun olmasın, var olan siyasi, kültürel ve toplumsal yapılarını gelecek nesillere aktarmak isterler. Vatanseverlik eğitimi de bu amacın basamaklarından biri olarak ortaya çıkar. Vatansever kişiler yetiştirme çabası belirli ya da örtülü yollar ile her eğitim sisteminde bulunmaktadır (Elban, 2015).

Gelişen ve değişen dünya ile beraber bireylerin toplumsal konularda daha duyarlı, bilinçli ve sorumluluk sahibi olarak yetiştirilmesi ve toplum içerisinde aktif rol almalarının sağlanması beklentiler arasında yer almaktadır (Sezer & Yiğit, 2007). Tüm bunların gerçekleştirilebilmesi için aktif vatandaşlara ihtiyaç duyulmaktadır. Aktif vatandaşların yetiştirilmesinde ailelere önemli sorumluluklar düşerken, bu sorumluluğun önemli bir kısmını da okullar üstlenmektedir (Şimşek, Tıkman, Yıldırım, Şentürk, 2017). Aktif vatandaş yetiştirmede en önemli etken eğitimidir. Bireylerin toplum içerisindeki sorumluluklarının farkına varmasında oy kullanma sürecine katılma ve üniversiteden mezun olma gibi durumları etkili olmakla beraber, tek başına yeterli olmamaktadır. Bireylerin toplumda üzerine düşen sorumluluklarını yerine getirmeleri, karar alma becerisini geliştirmeleri ve vatandaşlık bilincine sahip olmaları bir anda gelişen bir süreç değildir (Sezer & Yiğit, 2007). İyi vatandaş olmak doğuştan gelen bir özellik olmayıp eğitim yolu ile kazanılmaya çalışılır. Oy kullanma, insan hakları ve vatandaşlık görevleri ve tüm bunları kullanma eğitim ile bireye kazandırılabilir. Demokrasi anlayışının sağlıklı bir şekilde işleyebilmesi ancak iyi vatandaş olmayı bilen, bunları hayatında uygulayabilen, politik yaşamda aktif katılım gösteren bireyler ile gerçekleşebilir

Değer olarak vatanseverlik

Vatanseverlik kelimesi Türkçede yurtseverlik olarak da geçmektedir. Milli Eğitim tarafından belirlenen programda belirtilen değerler arasında vatanseverlik şeklinde belirtildiğinden yurtseverlik yerine vatanseverlik kavramı kullanılmıştır (MEB,2005). Vatanseverliğin tanımı, konusunda farklı görüşler ortaya konulmuştur. Türk Dil Kurumu'na (2018) göre vatanseverlik; "Doğduğu yeri, evini, köyünü, müstakil devlet sınırları içinde memleketini sevmektir." Feshbach ve Sakano'ya (1997) göre, vatanseverlik esas olarak ortak bir gruba bağlanma ve tanımlama anlamında ifade edilmektedir (Akt. Depuiset & Butera, 2005). Ergen'e (2006), göre vatanseverlik kültürü ve kültürel çevreleri birleştirici gücü elinde bulunduran, sosyolojik ve sosyal çevre olarak tanımlanmaktadır. Örneğin; yurt sevgisi, ulus sevgisi kültürü kazandığı tecrübeleri sevme şeklindedir. Sevginin soyut yönünü bize göstermektedir. Toplumsal açıdan ise insanların toplumda önemli bireyler olduğunu, belirli sorumluluklara sahip olduğunu hissetmesini sağlar. Nathanson (1997) vatanseverliğin; ülkesine karşı saygı ve sevgi duymak, vatanına bağlı olmak, ülkesi için gerektiğinde fedakarlık yapmak, ülkesinin bağımsızlığını

korumak olmak üzere dört ögeden oluştuğuna dikkat çekmiştir. Vatansızlığın aynı vatandakilerin birbirine duydukları sevgi ve bağlılık olmakla birlikte körü körüne bir sevgi olmadığına da vurgu yapılmaktadır.

Vatansızlık milli değer olarak görülmektedir. İnsanların yaşamlarını devam ettirmeleri için yurt edindikleri toprak parçası olan vatan için duyulan sevgiyi ifade etmektedir. Bu toprak parçasının vatan anlamını kazanmasında uğrunda yitirilen canların ve yaşanan ortak acıların dile getirildiği marşlar, ezgiler, şiirler aracılığıyla duygu birliğinin oluşmasının da önemli bir etkisi bulunmaktadır (İnal, 1998).

İlkokul çocuklarında vatansızlık

Değerler informal ve formal eğitim ile kazandırılmaktadır. Ana rahminden başlayarak son nefesimizi verinceye kadar yaşadığımız toplumun değerlerini informal eğitimle kazanmaktayız. Erken dönemde başlayan öğrenmeler, ilerleyen dönemlere göre daha kalıcı olduğu için, değerlerin okul öncesi dönemden başlayarak öğretilmesi büyük önem taşımaktadır (Kirişçi, Topaç, & Bardak, 2017). Çocuğun toplum içinde yer edinmesi, toplumla aktif ilişkiler içerisinde bulunması, bir takım değerleri bu etkileşim sayesinde öğrendiğinin göstergesidir (Ahioğlu, 2011).

Okul öncesi dönem ile başlayan eğitim ilkokulla beraber somut bir hale gelmektedir. "Somut İşlemler döneminde" olan çocuk düşünme açısından okul öncesine göre farklılık göstermektedir. Bu dönemdeki çocukta soyut düşünme tam oluşmasa da, soyut kavramlara dayalı sorular sorulduğunda yaşamışlıklarından yola çıkarak çıkarımlar yapabilmektedirler (Narin, 2007). Bu nedenle çocukların vatansızlık gibi soyut konuları anlamaları ve yaşamlarına aktarabilmeleri için somut örnekler ile desteklenmeleri, derslerdeki kazanımlarla ilişkilendirilmesi, soyuttan somut hale getirecek öğretim yöntemleri ve materyaller ile desteklenecek şekilde vatansızlık değerinin kazandırılması sağlanmalıdır (Gürbüz, 2006; Gül, 2013). Toplumun her alanında vatanını seven bireyler yetiştirmek etkili bir vatansızlık eğitimi ile gerçekleştirilebilir. İlkokulda iyi bir şekilde verilmeyen vatansızlık değeri, daha sonraki kademelerde verilecek eğitimi de etkilemektedir. Bu da ilkokulda verilecek vatansızlık değerinin önemini göstermektedir (Narin, 2007).

2003 yılı ile birlikte eğitim programlarını güncellemek ve yeni bir anlayış geliştirmek için çalışmalar başlamıştır. 2005 yılında tüm okullarda yeni program uygulanmaya başlanmıştır. Hayat bilgisi ve sosyal bilgiler öğretim programlarında kazanımlar ve etkinlikler yolu ile kişisel nitelikler adı altında değerlerin geliştirilmesinin amaçlandığı belirtilmiştir. Vatansızlık değeri de doğrudan verilecek değerler arasında yer almıştır (Özdemir, 2014). Programda yer alan kişisel niteliklerden vatansızlık ile öğrencilerden beklenenlerin neler olduğu şu şekilde sıralanmıştır;

- İstiklal Marşı'na ve Türk Bayrağına karşı saygı göstermesi
- Şeref köşesinde neler olduğunu bilmesi
- Milli bayramlara heyecanlı bir şekilde katılım göstermesi
- Milli bayramların kutlanması için seçenekler düşünmesi
- Vatanını ve yaşamını sürdürdüğü yeri evi olarak görmesi

- Türkiye'nin birlik ve bütünlük içinde olduğunun bilincinde olması
- Atatürk'e karşı saygı göstermesi, ulusal bir lider olduğunu kabul etmesi
- Tarihte yaşanmış olaylar ile milli bayramlar arasında ilişki kurması
- Cumhuriyeti korunması, güçlenmesi ve gelişmesi için yapılması gerekenleri belirleyebilmesi
- Yaşadığı yerleşim alanında meydana gelen değişiklikleri fark edebilmesi
- Müzelerden faydalanabilmesi
- Sorumluluklarını gerçekleştirmesi şeklinde sıralanmıştır (Karabağ & İnal, 2009).

2009 yılı ve 2015 yıllarında ilkokul programında yapılan güncellemelerde vatanseverlik değeri üzerinde bir değişikliğe gidilmemiştir. 15 Temmuz 2016 yılında gerçekleşen hain darbe girişiminde halkın vatanseverliği bir kez daha sınava tabi tutulmuştur. Halkın darbe girişiminde üstlenmiş olduğu rol vatanseverliğin ne kadar önemli ve değerli olduğunu göstermiştir. Bu yaşanan olaylardan sonra milletin göstermiş olduğu bu kahramanlığın yeni nesillere aktarılması gerektiği düşünülmüştür. 2016-2017 eğitim öğretim yılının ilk haftası bakanlığa bağlı tüm eğitim kurumlarında "15 Temmuz Demokrasi Zaferi ve Şehitleri Anma" etkinlikleri programı oluşturulmuştur. Programın okulların açıldığı ilk hafta ile başlayıp bütün ders yılı gerçekleştirilmesi hedeflenmiştir. Bu kapsamda okullarda broşür dağıtılması, yılın ilk dersiyle birlikte öğrencilere anlatılması, okullarda 15 Temmuz köşesi yapılması, sınıf panolarında yer alması, yıl içerisinde 15 Temmuz konulu yarışmalar organize edilmesi, "Demokrasi Şehitleri Hatıra Ormanı" oluşturulmasına yer verilmiştir (MEB, 2016).

Son güncellemelerle birlikte yalnızca hayat bilgisi ve sosyal bilgiler derslerinde değil diğer derslerde de değerlere önem artmıştır. Eğitim programları incelendiğinde, Türkçe eğitim programında milli kültürümüz, milli mücadele ve Atatürk, birey ve toplum temaları altında bayrak, milli bayramlar, vatan, Atatürk, Çanakkale, Cumhuriyet, İstiklal Marşı, milli egemenlik ve mücadele, şehitlik, vatanseverlik, vatandaşlık, dayanışma, toplumsal kurallar, kültürel miras ve tarihi yerler işlenmesi belirlenen konulardır. Milli kültürümüz, milli mücadele ve Atatürk işlenmesi zorunlu temalar arasında yer almaktadır. Fen bilimleri programında temel felsefelerinden biri olan duyuş başlığı altında da değerler ele alınmıştır. Evrensel değerler, milli ve kültürel değerler, bilimsel etik başlıkları altında üçe ayrılarak verilmesi amaçlanmıştır. Öğrencilerin bu değerleri tanıyan, benimseyen ve bunları hayatında uygulayabilen öğrenciler olarak yetiştirilmesi amaçlanmaktadır (MEB, 2018). Fen ve matematik gibi ders ve programlarda da vatanseverlik değerini destekleyici konular yer alabilmektedir. Bu değer soyut olduğundan materyal tasarlama aşamasında ele alınabilir, örneğin geometrik şekiller öğretilirken bayrağımızın şekli, hilal ve yıldızın incelenmesi vatanseverlik değeri olarak öğrencilere kazandırılabilir (Ünal & Şen, 2019).

Yukarıdaki bilgilere dayanarak gerçekleştirilen bu çalışmada vatanseverlik değerinin öğrenciler tarafından nasıl görüldüğüne dikkat çekilmek istenmiştir.

Amaç

Çocukları bilgi, beceri, teknoloji ile yetiştirmenin yanı sıra dönemin gerekliliği olan ulusal ve evrensel değerleri kazanmış olarak da yetiştirmek oldukça önemlidir (Aslan, 2009). Değerlere yönelik belirlenen hedeflere ulaşılması oldukça önemlidir. Çünkü bir takım değerlere sahip bireyler yetiştirildiğinde sorumluluklarını bilen, aktif vatandaşlar yetiştirmek mümkün olacaktır (Gömleksiz & Cüro, 2011). Vatanseverlik değeri de bu amaca ulaşılması için kazandırılması gereken değerlerdendir. Vatanseverlik değerine sahip biri temel haklarını ve sorumluluklarını bilir, yurdundaki sorunları fark eder ve çözümler arar, doğaya ve hayvanlara karşı korumacı olur. Toplumsal yapı içerisinde kendine yer edinerek topluma uyum sağlaması beklenir (Avcı, 2015).

Vatanseverlikle ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde daha çok ortaokul, lise ve üniversite öğrencilerinin vatanseverlik değerine karşı tutumlarının incelendiği görülmüştür. Oysaki vatanseverlik çok daha erken yaşlardan itibaren çocuklara kazandırılması gereken bir değerdir ve ilkökul programında da yer alan bir değerdir. Dolayısıyla literatürdeki bu eksiği kapatmak ve ilkökul öğrencilerinin görüşlerini belirlemek için bu araştırma önemlidir.

Bu araştırmanın amacı, 3 ve 4. sınıf öğrencilerinin vatanseverlik değerine ilişkin sahip oldukları görüşleri ortaya koymaktır.

Yöntem

İlkokul 3 ve 4. sınıf öğrencilerinin vatanseverlik değerine ilişkin görüşlerinin neler olduğuna cevap arandığı çalışmada, nicel araştırma yöntemlerinden survey (alan taraması) kullanılırken, nitel araştırma yöntemlerinde görüşme tekniği kullanılmıştır. Tarama modeli, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır (Karasar, 2005). Görüşme tekniği ise yapılandırılmış, yarı yapılandırılmış ve yapılandırılmamış olmak üzere 3 gruba ayrılmaktadır. Araştırmada öğrencilere yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır.

Verilerin Toplanması

Kocaeli İli Milli Eğitim Müdürlüğünden gerekli izinler alındıktan sonra veriler toplanmaya başlanmıştır. Veri toplama sırasında nitel ve nicel veri toplama araçları birlikte kullanılmıştır. Nicel veri toplama aracı olarak anket uygulanmıştır. Nitel veri toplama aracı olarak öğrencilere yarı yapılandırılmış görüşme formu ile, hikaye tamamlama formları veri toplama aracı olarak kullanılmıştır.

Araştırmada nicel veri toplama aracı olarak öğrencilere olarak beş soruluk yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır. Ayrıca öğrencilere vatanseverlik değerini gizli şekilde içinde barındıran ve kahramanlarını hayvanların oluşturduğu hikayeler verilmiştir. İlk hikayede; yuvasında uyuyan bir sincabın yaşadığı ormandaki ağaçların kocaman iş makineleriyle kesilip, hayvanların yuvalarının

yandığını görmesi ile yaşadığı korku yer almaktadır. İkinci hikayede; yaşadıkları buzullar erimeye başladığı için yaşamak için başka bir yer aramak zorunda kalan bir penguen ailesi, üçüncü hikayede de ormanın kralını kovup zorla yerine geçen ve ormandaki hayvanlara eziyet eden bir timsah yer almıştır. Verilen hikayelerde öğrencinin hikayeyi değerlendirmesi için üç soru yöneltilmiştir. “Hikayenin sonunda ne olmuş olabilir?, sen olsaydın ne yapardın?, sen bu öyküyü nasıl sonlandırırydın?” Sorularına cevap vermeleri istenmiştir. Sorular ve hikayeler hazırlanırken alanında en az doktora derecesine sahip beş uzmanın görüşüne başvurulmuş ve uzmanlardan gelen görüşler doğrultusunda hikaye ve sorulara son şekli verilmiştir.

Verilerin Analizi

Yapılan araştırmada hem nicel hem de nitel veri toplama yöntemi kullanılmıştır. Bu nedenle verilerin analizi de iki şekilde gerçekleştirilmiştir.

Öğrencilere uygulanan yarı yapılandırılmış görüşme formu analizinde içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizi, nitel olarak elde edilen verilerin belirli bir sistem yoluyla tasvir edilmesi amacıyla kullanılan metottur. İçerik analizinde sistematik olarak daha önceden belirlenmiş adımlar kullanılır. Araştırmanın belirlenmesi, verilerin örneklenmesi, kodlamaların gerçekleştirilmesi ve sonuçların yorumlanıp aktarılması içerik analizinin basamaklarını oluşturur. Kodlamalar gerçekleştirilirken tümdengelsel ve tümevarımsal yaklaşımlar birlikte kullanılmıştır. Kodlama oluşturulurken mantıksal çıkarımların yanı sıra, elde edilen veriler okunarak kavramlar oluşturulmuş ve benzer kavramlar aynı kategori altında sınıflandırılmıştır. Elde edilen kodlamalar tablo haline getirilir. Bu tabloya dayanarak yorumlama gerçekleşir (Çetin, 2016).

Öğrencilere uygulanan üç ayrı hikaye formlarındaki üç sorudan elde edilen cevaplar gruplandırılarak analiz edilmiş ve frekans ve yüzde dağılımları ile sunulmuştur.

Katılımcılar

Araştırmanın çalışma grubunu, Kocaeli’de bulunan dört devlet ilkokulu ile bir özel ilkokulun 3. ve 4. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin 224’ü (%51,5) kız iken, 211’i (%48,5) erkek öğrencilerden oluşmaktadır. Yapılan araştırmada çalışma grubuna katılan öğrenci sayısı 435 olmuştur. Araştırmaya 3. sınıflardan 202 (% 46,4) kişi, 4. sınıflardan 233(% 53,6) kişi katılmıştır.

Bulgular

3 ve 4. Sınıf öğrencilerinin yarı yapılandırılmış görüşme formunda sorulan sorulara verdikleri cevaplar belirli kategoriler altında değerlendirilerek tablolaştırılmıştır. “İstiklal Marşı’nı dinlerken ne hissediyorsunuz?” şeklinde yöneltilen soruya verdikleri cevaplar Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1. Öğrencilerin İstiklal Marşının hissettirdikleriyle ilgili görüşleri

İstiklal Marşını Dinlerken Hissettikleriyle İlgili Görüşler		
	n	%
Mutluluk	95	23,4
Duygulanıyorum	70	17,2
Gurur	61	15
Mustafa Kemal Atatürk	55	13,5
Mehmet Akif Ersoy	33	8,1
Huzur	17	4,1
Şehitlerimiz	15	3,7
Güven	11	2,7
Saygı	10	2,4
Sevinç	10	2,4
Bağımsızlık	9	2,2
Kurtuluş Savaşı	3	0,7
Cesaret	3	0,7
Özgürlük	3	0,7

Tablo incelendiğinde öğrencilerden 95 kişi (%23,4), İstiklal Marşını duyduklarında mutluluk hissettiklerini ifade etmişlerdir. Öğrenciler “*İnsanlar kendilerinin evlerinde mutlu hissederler bende İstiklal Marşı okunurken öyle evimdeymiş gibi mutlu hissediyorum.*”, “*Kendimi mutlu hissediyorum.*” İstiklal Marşına eşlik ediyorum ve bu beni mutlu ediyor.” Şeklinde cümleler kurarak bu duruma ilişkin mutluluk duygularını ifade etmişlerdir. 70 Öğrenci (%17,2), İstiklal Marşını duyduklarında yoğun şekilde duyulandıklarını belirtmiştir. “*İstiklal Marşını dinlerken tüylerim diken diken oluyor, çok duyulanıyorum.*”, “*Aklıma birçok yaşanmış şey geliyor ve duyulanıyorum.*” Cümleleri ile duygularını belirtmişlerdir. 61 öğrenci (%15) gurur hissettiklerini belirtmiştir. “*İstiklal Marşını dinlerken gururlanıyorum.*” , “*İstiklal Marşını okurken de, dinlerken de gurur hissediyorum.*”55 öğrenci (%13,5), Mustafa Kemal Atatürk’ün aklına geldiğini ifade etmiştir. “*Sanki Atatürk’ü karşımda görüyorum.*”, *Atatürk’ü yanımdaymış gibi hissediyorum.*”, *Atatürk’ün ne kadar zorluklar ile savaştığını ve bu savaşları kazandığını hatırlıyorum.*”, *Atatürk’ün bizim için yaptıklarını düşünüyorum.*” gibi cümlelerle ifade etmişlerdir.

Tablo 2. Öğrencilerin Bayrağı Yerde Gördüklerinde Hissettikleriyle İlgili Görüşleri

Bayrağı Yerde Gördüklerinde Hissettikleriyle İlgili Görüşler	n	%
Üzüntü	174	41,8
Kötü	65	15,6
Kızgınlık	52	12,5
Bayrağı Yerden Kaldırım.	51	12,2
Sinir	32	7,6
Acı	14	3,3
Saygısızlık	14	3,3
Öfke	11	2,6
Korku	3	0,7

Tablo 2 incelendiğinde öğrencilerin % 41,8'i üzüntü duyacaklarını “*Bayrağı yerde görüp üzülürdüm.*”, “*Bayrağı yerde görmek kızgınlık hissetmeme sebep olur.*” gibi cümlelerle bu duygularını ifade etmişlerdir. %15,6'sı kötü hissedeceklerini belirterek “*Bayrağı yerde görmek kötü hissettirir.*”, “*Bunun kötü bir şey olduğunu düşünürüm*”, “*Ülkemiz için yapılanların önemsenmediğini düşünüp kötü hissederim*” %12,5'i kızgınlık hissederken, %12,2'si bayrağı yerden kaldıracaklarını ifade etmişlerdir. “*Hemen yerden alırım ve kaldırım.*” , “*Bayrağımız yerde değil göklerde dalgalanmalıdır o yüzden hemen yerden alırım.*”, “*Öpüp başıma koyup yerden kaldırım.*”, “*Ben o bayrağı ne yapar eder yerden alır yukarı kaldırım.*” gibi ifadeler söylemişlerdir. %3,3 oranında öğrenci bayrağı yerde gördüklerinde saygısızlık olarak görececeklerini belirlemiştir. “*Ülkemize saygısızlık yapıldığını hissederim.*”, “*Vatanımıza yapılan saygısızlıktır.*” Cevapları bu kategoride değerlendirilmiştir.

Tablo 3. Öğrencilerin “Atatürk Harf Devrimini Yapmasaydı Ne Olurdu?” sorusuna yönelik görüşleri

Atatürk Harf Devrimini Yapmasaydı Ne Olur? Sorusuna Yönelik Görüşler	n	%
Okuma Yazmayı Zor Öğrenirdik.	139	38,6
Okuma Yazma Öğrenemezdik.	84	23,3
Arapça Konuşurduk.	79	21,9
Okuma yazma oranı düşük olurdu.	21	5,8
Farklı alfabe kullanırdık.	19	5,2
Çağdaşlaşamazdık.	14	3,8
Cahil Olurduk.	4	1,1

Tablo 3’de öğrencilerin “Atatürk harf devrimini yapmasaydı ne olurdu?” Sorusuna verdikleri cevapların dağılımı incelendiğinde; %38,6,2’sı okuma yazmayı zor öğreneceklerini belirtmiştir. “*Harf devrimi olmasaydı çok zorlanırdık.*” *Okuma yazmayı öğrenmekte zorlanırdık.*” ifadeleri ile açıklamışlardır. %23,3’ü okuma yazmayı öğrenemeyecekleri ifade etmiştir: “*Okuma yazmayı öğrenemezdik.*”, “*Harfler olmayacağı için okuma yazma öğrenemezdik.*” Öğrencilerden %21,9’u Arapça konuşacaklarını belirtmiştir: “*Hala Arap alfabesini kullanacağımız için Arapça konuşurduk.*”, “*Arap harflerini kullanıp, Arapça konuşurduk.*” “*Şu an Arapça harfleri kullanıp, Arapça konuşuyor olurduk. Neyse ki Atatürk harf devrimini yaptı.*”, “*Atatürk harf devrimin yapmasaydı Arapça konuşurduk, zorlanırdık.*” gibi cümlelerle ifade etmişlerdir. %5,8’i öğrenci okuma yazma oranının düşük olacağını “*Okuma yazma oranı düşük olurdu.*”, “*Okuma yazma öğrenen küçük sayısı az olurdu. Bu yüzden Atatürk’e teşekkür ederim.*” şeklinde cümlelerle ifade etmişlerdir.

Tablo 4. Öğrencilerin bayrağın anlamına yönelik hissettirdikleriyle ilgili görüşleri

Bayrağın Anlamına Yönelik Görüşler	n	%
Bağımsızlık	118	28
Şehitler	82	19,5
Vatan	69	16,4
Özgürlük	47	11,1
Mustafa Kemal Atatürk	29	6,9
Millet	21	5
Sembol	14	3,3
Gurur	13	3
Güç	8	1,9
Zafer	8	1,9
İstiklal Marşı	5	1,1

Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin “Bayrağın senin için anlamı nedir?” Sorusuna yönelik verdikleri cevaplar Tablo 4’de gösterilmiştir. Öğrencilerin %28’i bayrağı bağımsızlık olarak görmektedirler. “*ülkeminin bağımsız bir ülke olması demektir.*”, “*bağımsızlığımızın simgesi demektir.*”, “*Bir insanın bağımsızlığını gösterir.*”, “*Bayrağın benim için anlamı bağımsızlıktır.*”, “*Bağımsızlığı hatırlatıyor.*” İfadelerini kullanmışlardır. %19,5’i şehitlerimizin aklına geldiğini belirtmiştir. “*Benim için anlamı şehitlerimizin ölüp kanı ile bayrağımızın oluşması.*”, “*Bayrağın anlamı şehitlerimiz kurtuluş savaşında canlarını verirken böyle bir bayrağın oluşması.*”, “*Askerlerimizin kanı.*”, “*şehitlerimiz özgüvenleriyle savaşa katılmışlar ve kanlarını dökmüşlerdir.*” %16,4’ü vatan olarak düşündüklerini ifade etmişlerdir. “*o benim vatanım.*”, vatan ve gururdur benim için.”, “*benim için vatan, millet demektir.*” Bayrağın benim için anlamı vatandır.” Tablo incelendiğinde öğrencilerin bayrağı gördüklerinde hissettiklerini sembol, İstiklal Marşı, zafer, gurur, millet, şeref, güç olarak ifade etmişlerdir.

Tablo 5. Öğrencilerin “Atatürk’e ne söylemek isterdin?” sorusuna yönelik görüşleri

Atatürk’e Ne Söylemek İsterdin Sorusuna Yönelik Görüşler	n	%
Teşekkür ederim	174	41,8
Seni seviyorum	52	12,5
İzindeyiz	51	12,2
Sorular sorardım	32	7,6
Sarılırım	14	3,3
İyi ki varsın	11	2,6

Öğrencilere yöneltilen “Atatürk’ü görseydin ona ne söylemek isterdin? Sorusuna verdikleri cevaplar Tablo 5’de verilmiştir. Tablo incelendiğinde öğrencilerin %41,8’i Atatürk’e teşekkür etmek isteyeceklerini ifade etmişlerdir. “Ülkemizi düşmanlardan kurtardığın için teşekkür ederim.”, “Atatürk’e bu vatana yaşattıkları için teşekkür ederim.”, “Bizi bu kötülüklerden kurtardığın için çok ama çok teşekkür ederiz.” Bizi düşmanlardan kurtardığın için sana çok teşekkür ederim.”, “Sen bizi korudun teşekkür ederim.” Şeklinde ifadelerde bulunmuşlardır. %12,5 öğrenci Atatürk’e seni seviyorum demek istediklerini belirtmişlerdir. “Sizi çok seviyorum.”, “Onu çok sevdiğimi söylemek isterdim.”, “Onu görmek ister, ne kadar çok sevildiğini göstermek isterdim.”, “Biz hep seninle olacağız seni çok seviyorum.” %12,2 öğrenci Atatürk’e izindeyiz demek isteyeceklerini ifade etmişlerdir: “Onun izinden gideceğimi söyledim.”, “Siz bu ülkeye sahip çıktınız bende sizin izinizden giderek ülkeme sahip çıkacağım.”, “Merak etme biz sizin izinden giderek bu memleketi koruyacağız.” Araştırmaya katılan %7,6 öğrenci sorular sormak istediklerini belirtmişlerdir. “Savaşırken hiç korkmadın mı?”, “Savaş sırasında neler hissettiniz?”, “En çok sevdiğiniz kitabınızın adı neydi?”, “Annenden habersiz nasıl askerliği kazanıp orduya geçtin?” “Atatürk’ü görseydin ona ne söylemek isterdin?” Sorusuna verdikleri diğer cevaplar %2,6 öğrenci “iyi ki varsın”, %3,3 öğrenci “sarılırım” şeklindedir.

Tablo 6. Öğrencilerin ilk hikayedeki duruma verdikleri cevapların dağılımı

İlk hikayedeki duruma yönelik çocukların verdikleri cevaplar	n	%
Mücadele etme	152	46,6
Kaçma / Terk etme	48	14,7
Milli birlik ve beraberlik	31	9,5
Koruma duygusu	27	8,2
İkna etmeye çalışmak	27	8,2
Duygusal tepki verme	25	7,6
Anlaşmaya varma çabası	11	3,3
Şiddete dayalı tepki verme	5	1,5

Çalışma grubunda yer alan öğrencilere uygulanan hikaye tamamlama formuna ait vatanseverlik değerine ilişkin hikayelere verdikleri cevaplar Tablo 6'da belirtilmiştir. Öğrencilerin verdikleri cevaplar incelendiğinde 152 (%46,6) ile mücadele etme olarak ifade etmişlerdir. *“Adamları gördükten sonra onları hızlıca durdurmaya çalışırım.”*, *“Onları durdurmak için elimden geleni yapardım. “Hadi şunları kaçıralım burası bizim ormanımız derdim.”*, *“Ormanı ve evimi sonuna kadar savunurdum.”* 48'i (14,7) kaçmak isteyeceklerini belirtmişlerdir. *“Başka bir ormana yaşamaya giderdim.”*, *“Saklanır sonrada başka yere giderdim.”* 31 (%9,5) öğrenci milli birlik ve beraberlik içerisinde olunması gerektiğini ifade etmişlerdir. Bunu da; *“Ormanın korunması için gerekli yerleri arar ve yardım isterdim.”*, *“Tüm ormanda yaşayan hayvanlar bir araya gelerek onlara saldırırdık.”*, *“Arkadaşlarımla birlikte plan kurarak onların ormandan girmesini sağlardık.”* Gibi cümlelerle ifade etmişlerdir. 27 (8,2) öğrenci hikayede geçen durumda kötülük yapanları ikna etmeye çalışacaklarını ve ormanı koruyacaklarını belirtmişlerdir. *“Ormanı yok etmeye çalışanlarla konuşur onları ikna etmeye çalışırdım.”*, *“Yaptıklarının yanlış olduğu konusunda insanları ikna etmeye çalışırdım.”* *“Ormanda yaşayan canlıları ve bitkileri zarar görmemeleri için korurdum.”* 25 öğrenci (%7,6) duygularını tepkisel olarak dile getireceklerini belirtmişlerdir. *“Yaptığınız çok yanlış burada hayvanlar yaşıyor derdim.”*, *“Ormanlara zarar vermemeleri gerektiğini söylerdim.”* Öğrencilerin 5'i (%1,5) tepkilerini şiddet yolu ile göstereceklerini belirtmiştir. *“Bunu da; “Gelen kişileri öldürürdüm.”*, *“Gelen insanları yakalayıp aynısını onlara yapardım.”* cümleleriyle ifade etmişlerdir.

Tablo 7. Öğrencilerin ikinci hikayedeki duruma verdikleri cevapların dağılımı

İkinci hikayedeki duruma yönelik çocukların verdikleri cevaplar	n	%
Kaçma / Terk etme	156	54,9
Mücadele etme	72	25,3
Milli birlik ve beraberlik	26	9,1
İkna etmeye çalışmak	17	5,9
Anlaşmaya varma çabası	8	2,8
Duygusal tepki verme	5	1,7

İkinci hikayede öğrencilerin küresel ısınmadan dolayı eriyen buzullarda yaşamak durumunda kalan bir penguenin yerinde olsaydı ne yapardı? sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde; 156 çocuk (%54,9) kaçacaklarını ifade etmişlerdir. Çocukların cevapları; *“Kendime yaşayacak başka buzullar arardım.”*, *“Gelmek isteyenler ile başka yerlere giderdim.”*, *“Kendime yaşayacak soğuk yerler arardım.”* Şeklinde cevap formunda yer almıştır. 72 öğrenci (%25,3) mücadele edeceklerini belirtmiştir. *“buzdolabı getirerek bütün penguenleri içine yerleştirirdi.”*, *“vatanımı terk etmezdim.”*, *“İnsanlara küresel ısınmaya sebep olacak şeyleri yapmamalarını söylerdi.”*, *“kamyonlar ile buzlar taşıttırırdım.”*, 26 öğrenci (% 9,1) milli birlik ve beraberlik ile hareket edeceğini ifade etmiştir. *“Onları kurtarmak için ortak karar almamız gerektiğini söylerdim.”*, *“Aklına soğutucu icat etmek gelmiş, hep birlikte yaparak buzulların üzerine sıkılmışlar*

buzullar donmaya başlamış tüm penguenler çok sevinmiş.”, *“Birlikte buzulların erimemesi için çözüm yolu arardık.”* 17 öğrenci (%5,9) ikna etmeye çalışmayı belirtirken, 8 (%2,8)’i anlaşma yapacaklarını belirtmişlerdir. *“Güneş’e seslenirdim buraları ısıtmaması için anlaşma yapmaya çalışırdım.”*, *“Gitmek isteyen hayvanları kalmaları için ikna etmeye çalışırdım.”* gibi cevaplar buna örnektir.

Tablo 8. Öğrencilerin üçüncü hikayedeki duruma verdikleri cevapların dağılımı

Üçüncü Hikayedeki duruma yönelik çocukların verdikleri cevaplar	n	%
Mücadele etme	139	49,6
Kaçma / Terk etme	40	14,2
Duygusal tepki verme	30	10,7
Milli birlik ve beraberlik	22	7,8
İkna etmeye çalışmak	21	7,5
Şiddete dayalı tepki verme	17	6,0
Anlaşmaya varma çabası	11	3,9

Üçüncü hikayede öğrencilere; baskı ve kötülükle lideri deviren ve kötü bir şekilde ormanı yöneten bir timsaha karşı ne yapabilecekleri sorulduğunda; 139’u (%49,6) mücadele edeceklerini ifade etmişlerdir. *“Timsahın dediklerini yapmazdım.”*, *“Timsaha karşı gelirdim.”*, *“Benimde haklarım var diyerek timsahu dinlemezdim.”*, *“Timsahın böyle davranmasına izin vermezdim.”* 40 öğrenci (%14,2) kaçacağını belirtmiştir. *“Kendime başka orman ararım.”*, *“Daha fazla yemek için başka yerlere giderim.”* 30 öğrenci (%10,7) duygusal tepki vereceğini söylemiştir. *“Yapmaması gerektiğini söylerim.”*, *“Bunun yanlış olduğunu söylerim.”* 22 öğrenci (%7,8) milli birlik ve beraberlik içinde olacağına yönelik ifadeler kullanmıştır: *“Timsahu tahtan birlikte indirmeliyiz.”*, *“Tüm hayvanlar ayaklanarak timsahu göndermeliyiz.”*, *“Timsahın yaptıklarına karşılık birlik olup çalışmazdık.”* Öğrencilerin 21’i (%7,5) ikna etmeye çalışırken, 17’si (%6) şiddete dayalı tepkiler vereceklerini ifade etmişlerdir: *“Timsahu bir yere kapatır aç kalmasını sağlardım.”*, *“Timsahu yakalayıp onu hayvanat bahçesine kapatırdım.”* Vb... gibi. 11’i (%3,9) ise anlaşmaya varma çabasında olacaklarını ifade etmişlerdir.

Tartışma ve Sonuç

Öğrencilere uygulanan yarı yapılandırılmış görüşme formunda verdikleri cevaplar belirli kodlamalar altında analiz edilmiştir. Çalışmada öğrencilere sorulan ilk soru *“İstiklal Marşı”*mıza yöneliktir. Öğrenciler *İstiklal Marşını* duyduklarında; uygulandıklarını, eski savaş zamanlarının ve şehit olan kişilerin akıllarına geldiklerini ifade etmişlerdir. Bayrağı yerde gördüklerinde neler hissettiklerine yönelik soruya ise, bayrağın asla yerde olmaması, her zaman göklerde *dalgalanması* gerektiğini belirtirken, bayrağı yerde görmelerinin kendilerini kötü ve *üzgün* hissetmelerine sebep olduğunu ve yere atan kişilere kızgınlık ve öfke gibi duygular beslediklerini ifade ettikleri görülmüştür. Bu cevaplar çocukların vatana

yönelik değerlere ait güçlü duygular beslediklerini düşündürmekte ve çevrelerindeki model olan kişilerde gördükleri örnekleri yansıttıklarını ortaya koymaktadır.

Harf devrimine yönelik soruya, başka dilleri konuşmak zorunda kalabileceklerini ve bunun onların eğitim yaşantılarını etkileyebilecekleri yönünde görüş belirtmişlerdir. Bu sonuç çocukların Arap alfabesi kullanılan zamanlarda Arapça dilinin de konuşulduğu gibi yanlış bir fikre sahip olduklarını göstermektedir. Bu konuda öğretmenlerin çocukların yanlış anlayabildikleri ve yanlış şekilde edindikleri bilgileri düzelterek harf devriminin anlam ve önemini en doğru biçimde açıklamalarının gerekli olduğunu düşündürmektedir.

Bayrağın anlamı sorulduğunda vatan, millet, bağımsızlık, özgürlük, şehitlerin kanı şeklinde metaforik cevaplar verdikleri görülmüştür. Öğrenciler cevaplarında, bayrağın kendileri için önemli olduğunu ve bayrağımızın ne kadar zor şartlar ile elde edildiğinin farkında olduklarını belirtmişlerdir.

Atatürk'e neler söylemek isterler sorusu sorulduğunda ise, heyecanlanacaklarını, çok fazla soruları olduğunu ve hayatı ile ilgili bilmediğimiz bilgileri de öğrenmek istediklerini belirtirmişlerdir. Ayrıca Atatürk'e büyük sevgi duyduklarına ve bu ülke için yaptıklarından dolayı ona minnettar olduklarına da ifadelerinde yer vermişlerdir. Tüm bu sonuçlar da çocukların Kurtuluş Savaşı ve Atatürk İnkılapları konusunda bilgi sahibi olduklarını ve Atatürk ilkelerinin farkında olduklarını göstermektedir.

Öğrencilerin vatanseverlikle ilgili fikirleri incelendiğinde de olumlu tutum içerisinde oldukları görülmüştür. Bayrağa, İstiklal Marşına, ülkemizde meydana gelen yeniliklere, Atatürk'e yönelik sorulara yönelik olumlu cevaplar verme eğilimi göstermişlerdir. Bayrağı düşütüğünde yerden kaldırılması gereken kutsallıkta ve bağımsızlığımızın sembolü olarak ifade etmişler, İstiklal Marşının anlam ve öneminin farkında olduklarını ortaya koymuşlar ve Atatürk'e yönelik sevgi ve minnetlerini ifade etmişlerdir. Avcı (2015) yaptığı çalışmada, öğrencilerin vatanseverlik değerine yönelik tutumlarının vatanını milletini sevmek, vatanını korumak gerekirse onun uğruna şehit olmak, Atatürk'ü sevmek, saygı duymak, vatanın gelişmesi için çalışmak ve dürüst olmak yönünde olduğunu belirlemiştir.

Çocukların hikayeleri tamamlamada verdikleri cevaplar örtük biçimde de olsa vatanseverlikle ilgili farkındalıkları olduğunu göstermektedir. Özellikle cevapların içeriğinde yer alan "mücadele etme, direnme, milli birlik ve beraberlikle hareket etme, karşı tarafla olumlu sonuca ulaşmak için anlaşma yapma" gibi durumların sıklıkla yer aldığı görülmüştür. Bu durum çocuklardaki vatanseverlik değerinin öğretmenler aracılığıyla kazandırıldığını akla getirmektedir. Diğer taraftan yukarıda belirtildiği üzere, ailenin de değer kazandırmada etkili bir unsur olduğu görüşünü dikkate alarak üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencilerinde vatanseverlikle ilgili değerlerin kazanmaya başladığını söylemek mümkündür. Bu bulgunun erken yaş döneminde vatanseverlik değerinin oluşmaya başladığını gösteren önemli bir bulgu niteliğinde de olduğu düşünülmektedir.

Ayrıca öğretmenlerin ve ailelerin vatanseverlik değerini kazandırmalarının yanı sıra 15 Temmuz hain darbe girişiminden sonra, son yıllarda eğitim alanında yapılan değişiklikler ile öğrencilerin vatanseverlik değerine yönelik görüşlerini geliştirmek ve kuvvetlendirmeyi amaçlayan içeriklere de yer verilmeye başlanmıştır. Okullarda

her ay bir değerin işlenmesine yönelik yapılan çalışmalarda vatanseverlik değeri de ele alınmaktadır. Bu değerin kazanımına yönelik öğrencilere vatanseverlik duygularını ifade edebilecekleri resim çizdirme, şiir ve kompozisyon yazdırma, pano hazırlama gibi uygulamalarla gerçekleştirildiği gibi, bazı okullarda vatanseverlik değerine yönelik özel klipler hazırlanarak öğrencilere vatan sevgisi aktarılmaya çalışılmaktadır. Ayrıca 2016 eğitim öğretim yılından itibaren ders kitaplarında da 15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü'ne yer verilmeye başlanmıştır (MEB,2016)

Cüro ve Gömleksiz (2011) yaptıkları çalışmada öğrencilerin sosyo-ekonomik düzeylerine göre vatanseverlik durumlarını incelemiş, sosyo-ekonomik durumu iyi olan okullarda okuyan öğrencilerin vatanseverlik tutumlarının daha yüksek olduğunu belirlemişlerdir. Öğrencilerin vatanseverlik değerinin ülkesini ve vatanını sevme olarak geliştiğini saptamışlardır.

Nazıroğlu ve Göksu'nun (2018) çalışmalarında ortaokul öğrencilerinin vatanseverlik tutumlarını resim ve çizimler yolu ile incelenmiştir. Araştırmada öğrencilerin bayrak ve 15 Temmuz temalı resimler çizdikleri görülmüştür. Çizimlerde tankın önünde yatan, şehit olan insanlar, vatanını savunan insanlar dikkat çekmiştir. Öğrencilere vatanseverliğin tanımı sorulduğunda 15 Temmuz, Çanakkale, Kurtuluş Savaşı, vatanını ve milletini sevmek, vatan uğruna canını vermek olarak ifade ettikleri saptanmıştır. Akyol (2010) vatanseverlik değerine yönelik öğrencilerin metaforik algılarını incelemiş ve öğrencilerin en çok üzerinde durdukları metaforların anne, baba, Atatürk, bayrak ve şehitlik olduğu saptanmıştır.

Yaptığımız çalışmada öğrencilerin vatanseverlik değerine ilişkin görüşlerini daha derinlemesine anlayabilmek için vatani terke etme, örtük mesajlar içeren hikayeler oluşturulmuş ve oluşturulan bu hikayelere dayanarak öğrencilere üç soru yöneltilmiştir. Öğrencilerin verdikleri cevaplar belirli başlıklar altında kodlanarak yordanmaya çalışılmıştır.

Çocukların hikayelerdeki olaylara yönelik verdikleri cevaplar ve özellikle vatanseverliğe yönelik durumların örtük biçimde yer aldığı hikayeleri tamamlamalarında hikayede doğrudan yer almayan vatanseverlik ve milli birlik kavramlarının cevaplarda ön plana çıktığı görülmüş ve bu değerlere ilişkin öğrencilerin vurgulamalar yapmalarının önemli olduğu düşünülmüştür. Ersoy ve Öztürk (2015) yaptıkları çalışma, öğrencilerin yetiştikleri aile yapısı başta olmak üzere sosyal çevre ve görsel basından etkilendiklerini ortaya koymuştur. Kurt'un (2007), gerçekleştirdiği çalışmada da vatanseverlik eğitiminde aile faktörünün önemine yeterince vurgu yapılmadığını, çocukta istendik bir davranış değişikliği meydana gelmiyorsa bunun en büyük nedeninin aile olduğu belirtilmiştir. Bu durum öğretmenin yanısıra belirli değerler ediniminde ailenin de büyük önemi olduğunu ortaya koymakta ve çocuklardaki vatanseverlik değerinin aileden başlayarak okullarda öğretmenler tarafından desteklenmesi gerekliliğini ön plana çıkarmaktadır. Bu şekilde vatana sahip çıkma ve milli değerlerin altında birlik olabildiği gibi değerlerin nesilden nesile aktarılabilmesi mümkün olabilecektir.

Öneriler

3 ve 4. Sınıf öğrencilerinin vatanseverlik değerine ilişkin görüşlerini belirlemenin amaçlandığı çalışmanın sonuçlarına göre öğrencilerin vatanseverlik değerine yönelik olumlu görüş içerisinde oldukları bu değere ait görüşlerinin olumlu yönde gelişim gösterdiği belirlenmiştir. Öğrencilerin doğrudan kendilerine yöneltilen sorularla birlikte örtük olarak hikayeler aracılığıyla da vatana sahip çıkma, vatani koruma, vatan için harekete geçme gibi görüşlerini dolaylı biçimde yansıtılabildikleri ve bu cevaplarının vatanseverlikle ilgili olumlu nitelikte değerlendirilebileceği görülmüştür.

Çalışmadan elde edilen sonuçlara göre; çocuklarda vatanseverlik değerinin desteklenmesinde ve ileriki yaşlarında iyi bir vatandaş haline gelmelerinde gerekli eğitimsel çalışmaların yapılması, milli bayramların öğrencilerin hepsinin görev sorumluluk alacağı şekilde düzenlenmesi ve bayram coşkusu ve öneminin öğrencilere hissettirilmesi, öğrencilere vatanseverlik değerine yönelik bilgileri ifade edebilecekleri, uygulayabilecekleri ve yaşamlarına aktarabilecekleri ortamlar oluşturulması önerilmektedir. Ayrıca yaşları küçük olan öğrencilerden çeşitli durumlara yönelik görüşlerinin örtük biçimde alınabileceği hikaye temelli ölçme araçlarının tasarlanarak farklı çalışmalarda kullanılabilirliği de önerilmektedir.

Araştırmanın Sınırlılıkları ve Gelecek Araştırmalar

Araştırma Kocaeli ilindeki devlete bağlı ve özel okullarda eğitim gören 3 ve 4. Sınıf öğrencileriyle sınırlıdır. Ülkemiz çocuklarının vatanseverlik değerlerine yönelik görüş ve tutumlarının daha yaygın biçimde değerlendirilmesi amacıyla ülkenin tümünü temsil edecek biçimde çalışma yapılması bölgelere bağlı değerleri de ortaya koyabilmek açısından yararlı görülmektedir.

Yazar Katkısı

Çalışma G. Özcel'in 2020 yılında Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sınıf Eğitimi Anabilim Dalında gerçekleştirmiş olduğu yüksek lisans tezinden üretilmiş ve yazarlar makaleyi eşit katkı sunarak hazırlamışlardır. Tüm yazarlar makalenin yayınlanmış halini okudular ve kabul ettiler.

Yayın Etiği

Makalede Araştırma ve Yayın Etiğine uyulmuştur.

ORCID

Gizem Özcel <http://orcid.org/0000-0002-6246-5133>

Elif Çelebi Öncü <http://orcid.org/0000-0003-1336-590X>

Kaynakça

- Ahioglu, E. (2011). Piaget ve ergenlikte bilişsel gelişim. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 19(1) 1-10.
- Akyol, Ş. (2010). *İlköğretim Türkçe Dersi 6.Sınıf Kitaplarında Yer Alan Sevgi Temasının Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.
- Aslan, M. (2009). *Değerler Eğitiminde Kahramanlardan Yararlanma*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gaziosman Paşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tokat.
- Avcı, A. A. (2015). *Sosyal Bilgiler Dersinde Vatanseverlik Değerinin Kazandırılmasına Yönelik Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Kastamonu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kastamonu.
- Çetin, İ. (2016). Eğitimde Üretim Tabanlı Çalışmalar İçin Nitel Araştırma Yöntemleri. İçinde M. Özden, & L. Durdu (Eds.), *Nitel İçerik Analizi*, (pp. 125-146). Anı Yayıncılık.
- Depuiset, M.A.& Butera, M. D. (2005). On the relevance of studying patriotism and normative conflict in changing attitudes towards immigrants. *Psicología Política*, 30,, 71-84.
- Elban, M. (2015). Tarih eğitimi ve vatanseverlik üzerine bazı düşünceler. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 1302-1319.
- Ergen, G. (2006). Eleştirel-bilinçli sevgi eğitimi. *Burdur Eğitim Fakültesi Dergisi*, 150.
- Ersoy, A. F. ve Öztürk, F. (2015). Bir vatandaşlık değeri olarak yurtseverlik: sosyal bilgiler öğretmen adaylarının algısı. *İlköğretim Online Dergisi*, 14(3), 974- 992.
- Gömleksiz, M. N., & Cüro, E. (2011). Sosyal bilgiler dersi öğretim programında yer alan değerlere ilişkin öğrenci tutumlarının değerlendirilmesi . *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 8(1) 105-.
- Gül, R. (2013). *Bir Değer Eğitimi Olarak İlköğretim Döneminde Doğruluk Eğitimi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çorum.
- Gürbüz, G. (2006). *İlköğretim 7. ve 8. sınıflarda vatandaşlık bilgisi dersinde demokrasi eğitimi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Izgar, G. & Beyhan, Ö. (2015). Değerler eğitimi programının ilköğretim okulu 8.sınıf öğrencilerinin demokratik tutum ve davranışlarına etkisi. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 13 (29) 439- 470.
- İnal, K. (1998). *Türkiye'de ders kitaplarında demokratik ve milliyetçi değerler- 27 mayıs ve 12 eylül askeri müdahale dönemlerine ilişkin bir inceleme*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Ankara.
- Karabağ, G. & İnal, S. (2009). Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programına Göre İçerik. İçinde, S. Öğülmüş(Ed.) *İlköğretim Hayat Bilgisi Öğretimi ve Öğretmen El Kitabı* (pp. 33-73). Pegem Yayıncılık.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Nobel.
- Kirişçi, M., Topaç, N., & Bardak, M. (2017, Kasım). *Temel Eğitim Düzeyindeki Çocukların Soyut Kavramları Anlamlandırılmalarının İncelenmesi: Nitel Bir Çalışma*. III. Uluslararası Multidisipliner Çalışmaları Sempozyumu. Ankara.
- Kurt, T. (2007). *Öğretmenlerin demokrasi, vatandaşlık ve vatanseverlik algılarının nitel olarak incelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

MEB. (2005) *Sosyal Bilgiler Programı*.. Erişim Tarihi: 8 Aralık 2018. <http://ttkb.meb.gov.tr/program.aspx?islem=1&kno=39>

MEB. (2016). Erişim Tarihi: 3 Mayıs 2019. <https://ogm.meb.gov.tr>.

MEB. (2018)İlkokul MüfredatıErişim Tarihi: 3 Mayıs2019). <http://mufredat.meb.gov.tr/Programlar.aspx>.

Narin, D. (2007). *İlköğretim hayat bilgisi dersi öğretim programı'nun vatandaşlık bilgi, beceri ve değerleri kazandırmasına ilişkin öğretmen görüşleri*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

Nathanson, S. (1997). Should patriotism have a future. İçinde D. Bar-Tal, & E. Staub, (Eds.) *Patriotism in the lives of individuals and nations* (s. 311-326). Nelson Hall.

Nazıroğlu, B., & Göksu, M.Z. (2018). İmam hatip ortaokulu öğrencilerinin gözüyle vatanseverlik değeri. *Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*. 13, 211-230

Okudan, A. (2010). *Eğitim Yöneticilerinin Değerler Eğitiminin Önemi Etkileri ve Uygulamalar Hakkındaki Görüşleri*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi),Marmara Üniveritesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Özdemir, M. (2014). Sosyal Bilgiler Öğretim Programı ve Değerlendirilmesi. İçinde M. Safran (Ed.) içinde, *Sosyal Bilgiler Öğretimi* (s. 18-24). Pegem.

Sevinç, M. (2006). Evrensel ve Yerel Değerlerin Eğitime Yansımaları. (Y. Mehmedoğlu, & A. Mehmedoğlu içinde), *Küreselleşme Ahlak ve Değerler* (s. 205-240). Litera.

Sezer, T. & Yiğit, Ö. (2007). *Aktif Vatandaş Yetiştirmede Okul Öncesi Dönemin Önemi*. Sempozyum: XVI. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi

Şimşek, U., Tıkman, F., Yıldırım, E. & Şentürk, M. (2017). Sosyal bilgiler ve sınıf eğitimi öğretmen adaylarının gözünden vatandaşlık eğitimi: Nitel bir çalışma. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*. 32, 913-925.

TDK. (2014). *Büyük Türkçe sözlük*. TDK Yayınları.

Uçar, S. (2009). Sosyal Bilgiler Programındaki Değerlerle İlgili Kazanımlara Yönelik Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

Ünal Peker, D., & Şen, Ö. E. (2019). İlköğretim matematik öğretmen adaylarının tasarladıkları materyallerle öğretim programında yer alan değerlerin ilişkilendirilmesi. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 17 (37) 77-107.

The Journal of International Social Science Education

ISSN: 2146-6297 (Online) Journal homepage <https://www.dergipark.org.tr/en/pub/issej>

Opinions of the 3rd and 4th grade students on the value of patriotism

To cite this article: Özcel, G., Çelebi Öncü, E. (2021). Opinions of the 3rd and 4th grade students on the value of patriotism, The Journal of International Social Science Education, 7(2), 250-277. DOI: 10.47615/issej.952461

To link to this article: <https://doi.org/10.47615/issej.952461>

© 2021 The Author(s). Reprints and permissions: Authors have permission to share their article after it has been published in ISSEJ/The journal of International Social Science Education, either in print or online as a First Edition

Highlights

Don't try to capture all ideas, concepts or conclusions as highlights are meant to be short: 85 characters or fewer, including spaces.

What is presently known on this subject?
(Please provide **a sentence** about the current knowledge on the subject of your research.)

What does this article add to the existing knowledge?
(Please provide **a sentence** describing how your work contributes to the current knowledge.)

What are the implications for practice?
(Please provide **a sentence** explaining how your results can be applied)

ISSEJ/The Journal of International Social Science Education is a double peer-reviewed online journal. This article can be used for research, teaching and private studies. Only the authors are responsible for the content of the article. The journal has the copyright of the articles. The publisher cannot be held liable for any loss, transaction, claim or damage arising directly or indirectly in connection with the use of the research material.

All authors are requested to disclose any actual or potential conflict of interest including any financial, personal or other relationships with other people or organizations regarding the submitted work.

Opinions of the 3rd and 4th grader students on the value of patriotism

Gizem Ozcel

Bilnet Kocaeli Schools, Izmit, Turkey

Elif Celebi Oncu

Education Faculty, Kocaeli University, Umuttepe Izmit, Turkey

ABSTRACT

Background: After the 15th of July 2016 coup attempt, which caused an unpleasant crisis period in terms of Turkey's history, patriotism subject is a little bit more enlarged and also integrated in many lesson plans in the primary school curriculum by Ministry of Education (2016). In this updated program, the main aims are to promote a high appreciation of patriotism value from early age and to nurture the spirit and love for the nation.

Objectives: This research was designed to examine 3rd and 4th grade students' views about the value of patriotism.

Methods: In this research 3rd and 4th grade students from four public schools and a private school were used as a study group in Kocaeli, Turkey. Total number of 435 students (224 (%51,5) girls and 211 (%48,5) boys) participated in the study. All the participants were selected voluntarily and also parental approval form was collected as ethical necessity.

The research was conducted with mixed methods. Semi structured interview form was designed by the researchers. Also three projective short stories, which have animal characters, were designed by the researchers. Students were requested to complete semi-structured interview forms and story completion forms as data collection tools. Students' answers were evaluated one by one and divided into groups. Content analysis were used for qualitative data analysis.

Results: Students were found to have positive attitudes towards the value of patriotism. The answers that students gave in projective stories indicated that; students have a sense of patriotism. The answers included the phases like; "national unity and cooperation, struggle and making deals"

Conclusions: It was seen that the students were able to indirectly reflect their views such as protecting the homeland, taking action for the homeland, and that these answers could be evaluated in a positive way about patriotism.

ARTICLE HISTORY

Received 15 June 2021
 Accepted 21 September 2021

KEYWORDS

Patriotism, Value, primary students

Type of the paper

Research article, Review article etc.

CONTACT Elif Çelebi Öncü elifcelebioncu@gmail.com Eğitim Fakültesi, Kocaeli Üniversitesi, 41310, Kocaeli, Türkiye

© 2021 The Author(s). Gizem Özcel, Elif Çelebi Öncü

This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives License (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>), which permits use, distribution and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited and is not used for commercial purposes.

Introduction

Considered universally; values have a very important place in people's lives, and also they are crucial for the healthy functioning of social life. When people have certain values, it will be possible for them to live together in communities. It is very difficult to raise individuals in the desired way with the determined training programs. Because while drawing attention to the academic success of the students with these programs; emotional, moral and behavioral aspects could be ignored. In gaining values, it is necessary to ensure that students assimilate knowledge rather than transferring it directly (Okudan, 2010). For this reason, many countries have made changes and adaptations in their education programs. With a significant and well designed values education program in schools, it will be possible to raise individuals who have adopted the desired values and have these attitudes (Izgar & Beyhan, 2015).

After 15th of July 2015, coup attempt, which had a significant crisis period in terms of Turkey's history, patriotism subject gained more credit and was enlarged. This subject was also integrated in many lesson plans in the primary school curriculum of which the main aim was reformed as to promote a high appreciation of patriotism value since early age and to nurture the spirit and love for the nation. It was performed by Ministry of Education (2016). Hence, considering the primary school children's cognitive abilities in learning, abstract values such as patriotism is seen as a difficult subject. The role of the people in the coup attempt showed how important and valuable patriotism is. After these events, it was thought that this heroism of the nation should be transferred to new generations. In the first week of the 2016-2017 academic year, a "15th July the Victory of Democracy and Martyrs Commemoration" activities program was established in all educational institutions affiliated to the ministry.

With the latest updates, the importance of values has increased not only in life studies and social studies lessons, but also in other lessons. When the education programs are examined, it is seen that in the Turkish education program, there are themes such as our national culture, national struggle and Atatürk, individual and society, flag, national holidays, homeland, Atatürk, Çanakkale, Republic, National Anthem, national sovereignty and struggle, martyrdom, patriotism, citizenship, solidarity, social rules, cultural heritage and historical places.

Purpose

This current study aims to identify the views of 3rd and 4th grade students about the value of patriotism. In this research 3rd and 4th grade students were selected randomly from four public schools and a private school in Kocaeli, Turkey.

There was only one main purpose in this study and we seek the answers for this main purpose; "What are the students' views on the value of patriotism?" Besides teaching children academic knowledge and making them improve in basic knowledge and skills, Educators should raise students with the universal and national values. (Aslan, 2009). It's crucially important to reach the objectives determined for the values. Therefore, communities with active and responsible citizens can be shaped. (Gömleksiz & Cüro, 2011). Patriotism is one of the basic and crucial values in these objectives. Patriotic citizens are expected to be aware of the basic civil rights and responsibilities, and social problems, as well as protects both their country, people, nature and also animals etc... Patriotic citizens could be successful in social justice and adaptation (Avcı, 2015). When

the studies on patriotism were examined, it was seen that most of the studies examined the attitudes of secondary school, high school and university students towards the value of patriotism. However, patriotism is a value that should be taught to children from a much earlier age, and it is a value included in the primary school curriculum. Therefore, this research is important to close this gap in the literature and to determine the views of primary school students.

Method

In this research, survey (field survey), one of the quantitative research methods, was used, while the interview technique was used in qualitative research methods. The survey model is a research approach that aims to describe a past or present situation as it is (Karasar, 2005). The interview technique is divided into 3 groups as structured, semi-structured and unstructured. In the study, a semi-structured interview form was applied to the students.

Total of 435 students (224 (%51,5) girls, 211'i (%48,5) boys) participated in the study. Both quantitative and qualitative data collection methods were used in the research. Therefore, the analysis of the data was carried out in two ways. Content analysis was used in the semi-structured interview form analysis applied to the students. Content analysis is the method used to describe qualitatively obtained data through a certain system. In content analysis, predetermined steps are used systematically. Determining the research, sampling the data, performing the coding and interpreting and transferring the results constitute the steps of the content analysis. Deductive and inductive approaches were used together while coding was carried out. While coding was being created, concepts were formed by reading the data obtained, as well as logical inferences, and similar concepts were classified under the same category. The obtained codes are tabulated. It is based on the table interpretation that takes place (Çetin, 2016). Students were requested to complete semi-structured interview forms that are specially designed as stories, as projective method, and they involve some aspects of hidden patriotic situations . The answers obtained from three questions in three different story forms applied to the students were grouped and analyzed and presented with frequency and percentage distributions.

Findings

The first question was about their feelings for “İstiklal Marşı”. The students stated that they feel very touchy about our national anthem. They mentioned that they thought of old war times and martyrs. When asked about how they felt when they saw the flag on the ground, they stated that the flag should never be on the ground and should always be high in the sky. These answers suggest that children have strong feelings about patriotic values and reveal that they reflect the examples they see around them. When asked about the meaning of the flag, they replied that the flag was important to them and that they were aware of how difficult it was to obtain our flag, with answers such as homeland, nation, independence, freedom, and the blood of martyrs. When asked about the letter revolution, they expressed their opinion that they might have to speak other languages

and that this might affect their educational life.

When asked what they would like to ask to Atatürk, they stated that they would be excited, they had a lot of questions and they wanted to learn about his life that we did not know. They also expressed their love for Atatürk and their gratitude to him for what he did for this country. All these results show that children have knowledge about the War of Independence and Atatürk's Revolutions and that they have adopted Atatürk's principles.

Discussion and Conclusion

The answers given by the children about their views of patriotism indicated that they have patriotic values. The uncompleted stories showed that they have awareness of patriotism, albeit implicitly. Above all, it was observed that situations such as "fighting, resisting, acting with national unity and solidarity, making an agreement with the other party to reach a positive result" were frequently included in the content of the answers. This situation suggests that the value of patriotism on children is gained through teachers. On the other hand, as stated above, considering the view that family is an effective factor in adding value, it is possible to say that the values related to patriotism have begun to be acquired in both third and fourth grade students. It is thought that this finding is an important finding indicating that the value of patriotism starts to emerge in the early age period.

According to the results of the study, which aimed to determine the opinions of both 3rd and 4th grade students about the value of patriotism, it was determined that the students had a positive opinion about the value of patriotism and their views on this value was developed positively. It was seen that the students were able to reflect their views such as protecting the homeland, protecting the homeland, taking action for the homeland, and that these answers could be evaluated in a positive way about patriotism.

Implication and Suggestions

Students were found to have positive attitudes towards the value of patriotism. The answers that students gave in projective stories indicated that; students have patriotic awareness. The answers included the phases like; "national unity and cooperation, struggle and making deals"

According to the results obtained from the study; it is recommended to carry out the necessary educational studies to support the value of patriotism on children and to make them become good citizens in their later years, to organize the national holidays in such a way that all students take responsibility, to make the students feel the enthusiasm and importance of the holiday, and to create environments where students can express, apply and transfer information about the value of patriotism to their lives. In addition, it is suggested that story-based measurement tools can be designed and used in different studies, in which the opinions of younger students on various situations can be obtained implicitly.

Research Limitations and Future Research

The research is limited to 3rd and 4th grade students from state and private schools in Kocaeli. In order to evaluate the views and attitudes of children widely towards the patriotic values, it is considered to conduct a study to represent the whole country to reveal the values related to the regions.

Author Contributions

The study was produced from G. Özcel's master's thesis that she carried out in Kocaeli University Social Sciences Institute Classroom Education Department in 2020, and the authors prepared the article with equal contribution. All authors have read and accepted the published version of the article.

Publication Ethics

Research and Publication Ethics have been complied with the article.

ORCID

Gizem Özcel <http://orcid.org/0000-0002-6246-5133>

Elif Çelebi Öncü <http://orcid.org/0000-0003-1336-590X>

References

- Ahioglu, E. (2011). Piaget ve ergenlikte bilişsel gelişim. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 19(1) 1-10.
- Akyol, Ş. (2010). *İlköğretim Türkçe Dersi 6.Sınıf Kitaplarında Yer Alan Sevgi Temasının Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.
- Aslan, M. (2009). *Değerler Eğitiminde Kahramanlardan Yararlanma*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gaziosman Paşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tokat.
- Avcı, A. A. (2015). *Sosyal Bilgiler Dersinde Vatandaşlık Değerinin Kazandırılmasına Yönelik Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Kastamonu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kastamonu.
- Çetin, İ. (2016). Eğitimde Üretim Tabanlı Çalışmalar İçin Nitel Araştırma Yöntemleri. İçinde M. Özden, & L. Durdu (Eds.), *Nitel İçerik Analizi*, (pp. 125-146). Anı Yayıncılık.
- Depuiset, M.A.& Butera, M. D. (2005). On the relevance of studying patriotism and normative conflict in changing attitudes towards immigrants. *Psicología Política*, 30,, 71-84.
- Elban, M. (2015). Tarih eğitimi ve vatandaşlık üzerine bazı düşünceler. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 1302-1319.
- Ergen, G. (2006). Eleştirel-bilinçli sevgi eğitimi. *Burdur Eğitim Fakültesi Dergisi*, 150.
- Ersoy, A. F. ve Öztürk, F. (2015). Bir vatandaşlık değeri olarak yurtseverlik: sosyal bilgiler öğretmen adaylarının algısı. *İlköğretim Online Dergisi*, 14(3), 974- 992.
- Gömleksiz, M. N., & Cüro, E. (2011). Sosyal bilgiler dersi öğretim programında yer alan değerlere ilişkin öğrenci tutumlarının değerlendirilmesi . *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 8(1) 105-.
- Gül, R. (2013). *Bir Değer Eğitimi Olarak İlköğretim Döneminde Doğruluk Eğitimi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çorum.
- Gürbüz, G. (2006). *İlköğretim 7. ve 8. sınıflarda vatandaşlık bilgisi dersinde demokrasi eğitimi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Izgar, G. & Beyhan, Ö. (2015). Değerler eğitimi programının ilköğretim okulu 8.sınıf öğrencilerinin demokratik tutum ve davranışlarına etkisi. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 13 (29) 439-470.
- İnal, K. (1998). *Türkiye'de ders kitaplarında demokratik ve milliyetçi değerler- 27 Mayıs ve 12 Eylül askeri müdahale dönemlerine ilişkin bir inceleme*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Ankara.
- Karabağ, G. & İnal, S. (2009). Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programına Göre İçerik. İçinde, S. Öğülmüş(Ed.) *İlköğretim Hayat Bilgisi Öğretimi ve Öğretmen El Kitabı* (pp. 33-73). Pegem Yayıncılık.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Nobel.
- Kirişçi, M., Topaç, N., & Bardak, M. (2017, Kasım). *Temel Eğitim Düzeyindeki Çocukların Soyut Kavramları Anlamlandırılmalarının İncelenmesiİ: Nitel Bir Çalışma*. III. Uluslararası Multidisipliner Çalışmaları Sempozyumu. Ankara.
- Kurt, T. (2007). *Öğretmenlerin demokrasi, vatandaşlık ve vatanseverlik algılarının nitel olarak incelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- MEB. (2005) *Sosyal Bilgiler Programı..* Erişim Tarihi: 8 Aralık 2018. <http://ttkb.meb.gov.tr/program.aspx?islem=1&kno=39>
- MEB. (2016). Erişim Tarihi: 3 Mayıs 2019. <https://ogm.meb.gov.tr>.
- MEB. (2018)İlkokul MüfredatıErişim Tarihi: 3 Mayıs2019). <http://mufredat.meb.gov.tr/Programlar.aspx>.

Narin, D. (2007). *İlköğretim hayat bilgisi dersi öğretim programı'nın vatandaşlık bilgi, beceri ve değerleri kazandırmasına ilişkin öğretmen görüşleri*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

Nathanson, S. (1997). Should patriotism have a future. İçinde D. Bar-Tal, & E. Staub, (Eds.) *Patriotism in the lives of individuals and nations* (s. 311-326). Nelson Hall.

Nazıroğlu, B., & Göksu, M.Z. (2018). İmam hatip ortaokulu öğrencilerinin gözüyle vatanseverlik değeri. *Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*. 13, 211-230

Okudan, A. (2010). *Eğitim Yöneticilerinin Değerler Eğitiminin Önemi Etkileri ve Uygulamalar Hakkındaki Görüşleri*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Özdemir, M. (2014). Sosyal Bilgiler Öğretim Programı ve Değerlendirilmesi. İçinde M. Safran (Ed.) içinde, *Sosyal Bilgiler Öğretimi* (s. 18-24). Pegem.

Sevinç, M. (2006). Evrensel ve Yerel Değerlerin Eğitime Yansımaları. (Y. Mehmedoğlu, & A. Mehmedoğlu içinde), *Küreselleşme Ahlak ve Değerler* (s. 205-240). Litera.

Sezer, T. & Yiğit, Ö. (2007). *Aktif Vatandaş Yetiştirmede Okul Öncesi Dönemin Önemi*. Sempozyum: XVI. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi

Şimşek, U., Tıkman, F., Yıldırım, E. & Şentürk, M. (2017). Sosyal bilgiler ve sınıf eğitimi öğretmen adaylarının gözünden vatandaşlık eğitimi: Nitel bir çalışma. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*. 32, 913-925.

TDK. (2014). *Büyük Türkçe sözlük*. TDK Yayınları.

Uçar, S. (2009). Sosyal Bilgiler Programındaki Değerlerle İlgili Kazanımlara Yönelik Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

Ünal Peker, D., & Şen, Ö. E. (2019). İlköğretim matematik öğretmen adaylarının tasarladıkları materyallerle öğretim programında yer alan değerlerin ilişkilendirilmesi. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 17 (37) 77-107.

: